BEZPIECZNI OBYWATELE ŚWIATA CISZY

INFORMATOR

Szczecin
2015-2016

BEZPIECZNI OBYWATELE ŚWIATA CISZY

INFORMATOR

Szczecin
2015-2016

Informator dotyczący specyfiki głuchoty i zasad komunikowania się z Głuchymi skierowany do policjantów przygotowany przez Zespół Redakcyjny

Wydawca:

Oddział Zachodniopomorski Polskiego Związku Głuchych
Al. Wojska Polskiego 91/93, 70-481 Szczecin, KRS 0000043245

Druk:

PrintONE, Soft Vision Mariusz Rajski, Ustowo 39, 70-001 Szczecin

Nakład:

1000 egzemplarzy

Wydanie I

Publikacja bezpłatna

© Oddział Zachodniopomorski Polskiego Związku Głuchych, 2015

Projekt realizowany w ramach programu
Obywatele dla Demokracji, finansowanego z Funduszy EOG.

www.ngofund.org.pl

Finansowane ze środków
Miasta Szczecin

Lider

Partner

www.bosc.pzg.szczecin.pl

PATRONAT HONOROWY
MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA
ZACHODNIOPOMORSKIEGO
OLGIERDA GEBLEWICZA

Mecenat
Miasta Szczecin

SPIS TREŚCI:

Wprowadzenie **5**

Działalność Polskiego Związku Głuchych - jego zadania statutowe **7**

Społeczne postrzeganie osób Głuchych **9**

Komunikacja interpersonalna i jej bariery **12**

Pięć mitów o niesłyszących i języku migowym **17**

Specyfika komunikacji z osobami niesłyszącymi **20**

Terminologia **23**

Mini słownik **25**
Pierwszy kontakt 25
Urzędy / Miasta / Instytucje 31
Kalendarz 33

Przykłady konwersacji tematycznych **37**
Pierwszy kontakt 37
Wypadek drogowy 41
Przemoc w rodzinie 47
Włamanie do mieszkania 53

Znaki graficzne użyte w informatorze **61**

Linki do popularnych stron internetowych poświęconych problematyce osób niesłyszących **63**

Dane teleadresowe OZ PZG **64**

Motto

„Język migowy jest w rękach jego mistrzów językiem pięknym i pełnym ekspresji, to język, dla którego ani natura, ani sztuka nie znalazły substytutu umożliwiającego Głuchym kontakt między sobą."

J. Schuyler. Long

Joseph Schuyler Long (1869 - 1933)
Autor pierwszego słownika standardowego języka migowego ASL - Głuchy od dzieciństwa.
Nauczyciel w Szkole dla Dzieci Głuchych w Iowa (USA). Napisał również tomik poezji zatytułowany Out of the Silence.

WPROWADZENIE

Oddział Zachodniopomorski Polskiego Związku Głuchych w partnerstwie z Komendą Wojewódzką Policji w Szczecinie realizuje projekt zatytułowany „Bezpieczni obywatele Świata Ciszy".

Głównym jego celem jest usprawnienie pracy policji w regionie na rzecz Głuchych, a także upowszechnienie wiedzy na temat działań policji i możliwości uzyskania pomocy przez osoby niesłyszące.

W projekcie zaplanowano wiele ciekawych i pożytecznych działań.

- Policjanci biorą udział w warsztatach, podczas których zapoznają się z najważniejszymi sposobami funkcjonowania społeczności osób Głuchych.
- Uczą się podstaw komunikowania się w polskim języku migowym.
- Poznają stereotypy związane z osobami niesłyszącymi takie jak :
  - mylenie języka migowego i towarzyszącej znakom migowym mimiki i gestów z agresją
  - mylne uznawanie, że z osobą Głuchą zawsze można porozumieć się na piśmie.

Równocześnie prowadzony jest cykl prelekcji dla niesłyszących, niedosłyszących i ich rodzin,

podczas których uzyskują informacje na temat działań policji takich jak:

- informacje na temat struktur policji;
- ochrona i pomoc w sytuacjach kryzysowych;
- przestrzeganie prawa i ściganie przestępstw;

- walka z przemocą w tym przemocą w rodzinie;
- opieka nad małoletnimi i jej konsekwencje oraz odpowiedzialność prawna nieletnich;
- uzależnienia i ich prawne konsekwencje;
- bezpieczeństwo w internecie w tym m.in.:
  - transakcje internetowe, fałszywe strony internetowe;
  - zawieranie znajomości i przemoc w internecie;
  - przestępstwa wobec małoletnich internautów oraz oszustwa i wyłudzenia;
- elementarne zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Spotkania odbywają się w Szczecinie, Koszalinie i Wałczu, gdzie mieszczą się placówki terenowe Związku.

Najważniejsze informacje dla Głuchych są publikowane na stronach internetowych Oddziału Zachodniopomorskiego Polskiego Związku Głuchych *www.pzg.szczecin.pl* i Komendy Wojewódzkiej Policji w Szczecinie *www.szczecin.kwp.gov.pl*, na stronie projektu *www.bosc.pzg.szczecin.pl/projekt.html* oraz na portalu społecznościowym Facebook *www.facebook.com/bezpieczni.obywatele.swiata.ciszy* .

W ramach projektu powstanie bezpłatny słownik polskiego języka migowego w wersji multimedialnej (*www.bosc.pzg.szczecin.pl/slownik.html*) zawierający podstawowe znaki języka migowego oraz słownictwo specjalistyczne (tematyka: prawo i policja) ułatwiające pracę policjantów, który wypracują wspólnie z osobami niesłyszącymi w trakcie warsztatów realizowanych w formule 1 na 1.
Pomysłodawcy projektu docierają z ważnymi informacjami na temat działań policji i możliwości uzyskania pomocy przez osoby pokrzywdzone przestępstwem do jak najszerszej liczby osób z wadą słuchu mieszkańców województwa zachodniopomorskiego, członków ich rodzin, pracowników – tłumaczy języka migowego oraz wolontariuszy pracujących na rzecz środowiska niesłyszących.
Ważne jest budowanie poczucia zaufania i sprawiedliwości, a także tego, że Głusi są pełnoprawnymi obywatelami z takimi samymi problemami jak reszta społeczeństwa.

Przedsięwzięcie to ma na celu budowanie zaufania środowiska Głuchych do służb policyjnych, rozwijanie wzajemnych, pozytywnych relacji i szeroko rozumianą integrację.

DZIAŁALNOŚĆ POLSKIEGO ZWIĄZKU GŁUCHYCH - JEGO ZADANIA STATUTOWE

Można by zadać sobie pytanie, dlaczego realizujemy w partnerstwie projekt właśnie dla takiej grupy społecznej i z takimi celami. Wyjaśnienie jest proste – wszelkie bariery dotyczące środowiska Głuchych wynikają z braku dostępu do informacji.
Gdy odetniemy od niej społeczność niesłyszących poprzez brak dostępu do usług tłumaczy, brak w mediach tłumaczonych na język migowy lub uzupełnianych teletekstem programów telewizyjnych, nieznajomość niepełnosprawności i podstaw polskiego języka migowego w większości obszarów publicznych to nabierzemy pewności, że wybór zadań w projekcie „Bezpieczni Obywatele Świata Ciszy" nie jest przypadkowy.

Oddział Zachodniopomorski Polskiego Związku Głuchych nie jest przypadkowym liderem tego projektu. Jako organizacja zrzeszająca osoby z wadą słuchu jest wyrazem instytucjonalnego zorganizowania społeczności osób niesłyszących. Poprzez realizację celów statutowych umożliwia zaspakajanie potrzeb przynależności, bezpieczeństwa, kultywowania wartości, pozwalających na życie bez problemów w komunikowaniu się, wspierających się, pielęgnujących kulturę tworzoną przez osoby Głuche.

Oddział Zachodniopomorski Polskiego Związku Głuchych jest Organizacją Pożytku Publicznego (KRS 0000043245), którego zadaniem jest zapewnienie wszechstronnej pomocy osobom niesłyszącym i niedosłyszącym na terenie województwa zachodniopomorskiego Jego siedziba mieści się w Szczecinie przy al. Wojska Polskiego 91/93. Swoimi działaniami obejmuje około 2000 dorosłych osób z uszkodzonym słuchem oraz ok. 600 dzieci i młodzieży na rzecz, których świadczone są następujące usługi:

- promowanie kultury Głuchych, czyli szeroko pojęte działania na rzecz utrzymania tożsamości środowiska;
- działania przeciwko wykluczeniu społecznemu osób z uszkodzonym słuchem;
- rehabilitacja zawodowa i społeczna;
- ochrona praw i interesów oraz pomoc społeczna dla osób niesłyszących oraz ich rodzin;
- prowadzenie działań w zakresie ochrony zdrowia oraz profilaktyki zdrowotnej i społecznej;

- organizowanie własnych form rekreacji ruchowej, turystyki i sportu masowego osiągnięć społecznych, intelektualnych i artystycznych;
- propagowanie w społeczeństwie problemów ochrony słuchu i rehabilitacji osób niesłyszących i z uszkodzonym słuchem oraz podejmowanie działań zmierzających do zapobiegania inwalidztwu słuchu;
- działalność szkoleniowa, szczególnie w zakresie języka migowego.

W sposób pośredni organizacja wpływa również na aktywizację osób z najbliższego otoczenia rodzinnego, sąsiedzkiego, miejsca pracy i innych przestrzeni społecznych, w których dzięki działaniom aktywizacyjnym i projektowym OZ PZG uczestniczą, chociażby, jako obserwatorzy.

SPOŁECZNE POSTRZEGANIE OSÓB GŁUCHYCH

Dzisiejsze tempo życia, wzrastający stres, rozwój techniki itp. doprowadza do coraz częstszych niedomówień, błędów i problemów popełnianych w wyniku zakłóceń kanałów komunikacyjnych. W wypadku zaś środowiska skazanego na bariery w komunikowaniu się przez inność języka, a co za tym idzie inność kulturową, powoduje ciekawość i chęć możliwie jak najlepszego rozumienia tego środowiska.

Jeśli przez chwilę zwolnimy i zastanowimy się nad tym, jaką odpowiedź sformułujemy proszeni o określenie własnymi słowami znaczenia pojęcia „komunikowania się" zazwyczaj bez wahania odpowiemy, że jest to „przekazywanie innym swoich myśli" lub „mówienie do innych, tak by zostać zrozumianym i aby ich zrozumieć". W rzeczywistości proces komunikowania się jest bardzo złożonym, wielowymiarowym zjawiskiem szczególnie w takim miejscu gdzie spotykają się ludzie posługujący się zupełnie innym językiem niemającym nic wspólnego z dźwiękiem, a mianowicie językiem przestrzenno-emocjonalnym i ilustracyjnym, jakim jest język migowy.

„Od czasu, gdy w badaniach lingwistycznych wykryto, że naturalny język migowy, jakim posługują się kulturowo Głusi, jest prawdziwym językiem dysponującym złożoną strukturą gramatyczną - zaczęto stopniowo obalać bezpodstawny pogląd, że dziecko głuche posiada „prymitywny" zbiór gestów naturalnych, niemający żadnych reguł lingwistycznych (Tomaszewski 2004)." [1]

Kolejnym krokiem w analizowaniu tych dwóch światów i dwóch kultur są rozważania o dzisiejszym świecie opartym na przekazie myśli, na komunikowaniu się globalnym właściwie już we wszystkich dziedzinach życia.

Sięgając do „Słownika współczesnego języka polskiego" przy haśle „komunikacja" czytamy:
„1. łączność pomiędzy oddalonymi od siebie miejscami za pomocą środków transportu, linii telefonicznych, itp.: Komunikacja kolejowa, samochodowa, morska, lotnicza, telefoniczna;
2. środki służące do utrzymania tej łączności;
3. przewożenie ludzi i towarów;
4. możliwość przedostania się z jednego miejsca do drugiego
5. przekazywanie wiadomości, porozumiewanie się: Komunikacja za pomocą języka. (łac.)" [2]

Kolejne hasło bliższe naszym rozważaniom to „komunikować się" w tym samym słowniku określone w sposób następujący „komunikować się" 'porozumiewać się z kimś, kontaktować się': Komunikować się z sąsiadami. (łac.) [3]

Jak tu się komunikować z tym sąsiadem, który mimo, że urodził się Polakiem i używa określeń polskich jest w zasadzie osobą mówiącą niczym obcokrajowiec - innym językiem.
Nie dość, że często gdzie dwóch Polaków tam trzy treści i trzy sensy tej samej wypowiedzi

to jeszcze zupełnie obcy nam tok myślenia wynikający z kultury Głuchych, którzy przez wieki wypracowali własny świat symboli słownych i zbudowali własną kulturę mimo systematycznej marginalizacji społecznej i stosowanym wobec nich przez wieki audyzmem.

Zapewne w pierwszej reakcji czytając poprzednie zdanie przychodzi wszystkim myśl, że zostało błędnie napisane słowo „audyzm", ale zapewniam, że nie zaistniała tu żadna pomyłka. Sensownie byłoby znów sięgnąć do jakiegoś słownika, ale w żadnym z nich nie ma wyjaśnienia tego pojęcia. Dzisiejsze czasy dają jednak wiele możliwości poszukiwania wiedzy. Internet stał się niesamowitym mocarzem w przekazie wszelkich informacji. „Wikipedia" definiuje audyzm, jako specyficzny stosunek osób słyszących do Głuchych, który polega na narzucaniu niesłyszącym swoich poglądów na ich temat. Termin ten dotyczy osób, które zajmują się zawodowo problemami niesłyszących traktując je przedmiotowo, jak osoby o niższym poziomie intelektualnym, niesamodzielne i bezradne. Na ogół nie mają oni z Głuchymi bezpośredniego kontaktu, nie znają języka migowego. Pojęcie audyzmu jest ściśle powiązane z dyskryminacją Głuchych przez słyszących. Ale audyzm to pojęcie znacznie szersze. (…) Samo słowo pochodzi z języka łacińskiego gdzie „audire" oznacza słuchać a „-ism" to sufiks wykorzystywany przy tworzeniu słów oznaczających uprzedzenia czy dyskryminację (np. rasizm, seksizm itp.). Zjawisko audyzmu doskonale opisał profesor Harlan Lane w swojej książce „Maska dobroczynności ; deprecjacja społeczności Głuchych". Lane zapożyczając termin od głuchego pedagoga i autora Toma Humphriesa, zdefiniował audyzm, jako zajmowanie się ludźmi głuchymi i (…) przygotowywanie na ich temat kategorycznych orzeczeń, opisywanie ich i wyrażanie autorytatywnych opinii, a w niektórych przypadkach nawet decydowanie o tym, gdzie mają mieszkać. Mówiąc krótko, audyzm jest sposobem, za pomocą którego słyszący dominują, dokonują restrukturyzacji i sprawują władzę nad społecznością Głuchych. (…) Audysta akceptuje jedynie to, co pozostaje w zgodności z cechami przypisywanymi osobie Głuchej, które zawarte są w „psychologii Głuchego" i innych rodzajach fikcji tworzonych przez słyszących. (…) Głusi padają ofiarami audyzmu w najróżniejszych miejscach - w pracy, w szkole, na uczelni. Najgorszym rodzajem dyskryminacji jest ten, który dotyka Głuchych w domu, a jego sprawcami są najbliżsi. Takie sytuacje mają miejsce w rodzinach osób słyszących gdzie rodzi się głuche dziecko." [4]

Same określenia dotyczące komunikowania niosą bariery, nie mówiąc o skostniałości pokoleniowo przekazywanego myślenia o Głuchych i naszym, słyszących bardziej lub mniej świadomym audyzmie.
Świat w swoim życiowym tempie niesie również zmiany w myśleniu społeczeństwa o Głuchych. Dzięki walce organizacji pozarządowych działających na rzecz środowiska Głuchych od kwietnia 2012 roku obowiązuje w Polsce ustawa o języku migowym i innych środkach komunikowania się z dnia z dnia 19 sierpnia 2011 r.
(Dz. U. z 2011 r. Nr 209, poz. 1243).

1. Pojęcie komunikacji interpersonalnej

„Człowiek jest istotą społeczną. Żeby funkcjonować w społeczeństwie musi komunikować się z innymi jego członkami. Komunikacja daje nam szansę na wymianę myśli i współdziałanie. Umiejętność porozumiewania się jest podstawą kontaktów międzyludzkich. Niski poziom tych umiejętności prowadzi do samotności i poczucia bezradności, niezadowolenia oraz niepowodzeń w życiu osobistym.

Pojęcie „komunikowanie" wywodzi się od łacińskiego czasownika „communico", „communicare" (uczynić wspólnym, połączyć; przekazać wiadomości, naradzać się) i rzeczownika „communico" (wspólność).

Natomiast termin „komunikacja interpersonalna" swoje historyczne korzenie czerpie z pracy cybernetycznej i telekomunikacyjnej matematyka Claude Shannona oraz inżyniera (cybernetyka) Warrena Weavera opublikowanej w 1948 roku. Zaprezentowano w niej model transmisji sygnałów w układach telekomunikacyjnych (telefonu i telegrafu - C. Shannon pracował dla laboratorium Bell Telephone).

Model swój Shannon i Weaver (1948) przedstawili na poniższym schemacie:

MODEL PRZEKAZU SYGNAŁÓW SHANNONA I WEAVERA (1948)

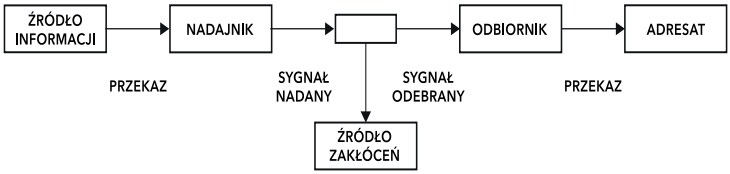

Model ten został szybko zaadaptowany do opisu komunikacji międzyludzkiej. Wystarczyła zmiana nazwy „nadajnik" w „nadawcę", a „odbiornik" w „odbiorcę". Jednak do dziś w literaturze naukowej na określenie komunikacji interpersonalnej najczęściej używa się definicji cybernetycznej. Zgodnie z nią komunikowanie jest przepływem informacji od nadawcy do odbiorcy. [5]

2. Komunikacja interpersonalna niesłyszących

Z punktu widzenia powyższych definicji i rozważań komunikacja interpersonalna niesłyszących powinna różnić się w zasadzie tylko i wyłącznie rodzajem kodu wybranego do przekazania i odebrania informacji. Problem zaczyna się wtedy, gdy druga osoba w tej dyskusji pragnie posłużyć się zupełnie innym kodem.

W tym miejscu wypada przybliżyć pojęcie „dysfunkcja słuchu".
Różnorodne dyscypliny naukowe, które zajmują się osobami z dysfunkcją słuchu nie wykształciły jednolitej terminologii dla tej grupy osób. Najbardziej podstawowym wyjaśnieniem tego terminu jest stwierdzenie, że osoba z dysfunkcją słuchu, to człowiek, który ma uszkodzony w różnym stopniu słuch.

„Społeczny odbiór osób z uszkodzonym słuchem w stopniu znacznym i głębokim jest typowym przykładem, jak wokół nieznajomości problemu, powielają się stereotypy myślowe. Nikt ze słyszących, bowiem nie ma możliwości zrozumienia w pełni sytuacji niesłyszących, nie mogąc obserwować świata z perspektywy głuchoty wrodzonej. Doświadczenia własne, poprzez zatykanie sobie uszu palcami, prowadzą do rozumienia tego rodzaju niepełnosprawności wyłącznie, jako utraty słuchu, a w konsekwencji do postrzegania go w kategoriach nieszczęścia. W rzeczywistości jednak, jak dla osoby głuchej od urodzenia, nie słyszeć - jest zjawiskiem naturalnym, tak jak dla osoby słyszącej normalną rzeczą jest słyszeć i mówić.
Z tego powodu osoby niesłyszące zajmują szczególne miejsce pośród osób niepełnosprawnych. Posługując się odrębną mową niż słyszący – językiem migowym, we własnym środowisku czują się w pełni sprawni, gdyż mogą swobodnie się komunikować.

Kiedy człowiek niesłyszący idzie ulicą, nie mając aparatu słuchowego i nie rozmawiając w języku migowym – jego niepełnosprawność jest z reguły niewidoczna, zdawać by się mogło, że nie istnieje. Problem pojawia się wówczas, gdy niesłyszący próbują nawiązać kontakt ze słyszącymi członkami społeczeństwa, dla których sposób porozumiewania się głuchych jest niezrozumiały i wprawia w zakłopotanie, niekiedy wywołując niechęć.

Niesłyszący są często niesłusznie odbierani, jako nerwowi czy agresywni z powodu ich żywej gestykulacji. To, co słyszący mogą wyrazić tonem głosu, niesłyszący obrazują dynamiką gestu, mimiką twarzy, ruchami całego ciała i stąd może wynikać mylny osąd przypadkowego obserwatora.
Bardzo powszechny jest również pogląd, że osoba niesłysząca nie słyszy nic, czyli jak mówi utarty zwrot: „głucha jak pień". Utrwalaniu takiego stereotypowego myślenia sprzyjają dowcipy o strzelaniu z armaty nad uchem głuchego, który się nie odwraca i inne im podobne. Kształtujące się na tej podstawie określenia: „świat ciszy", „życie bez dźwięków", „świat milczenia" - fałszują rzeczywistość.

Wśród wielu osób, ukształtował się również pogląd, że taniec jest czymś niedostępnym dla osób niesłyszących. Nie jest to prawdą, ponieważ niesłyszący potrafią świetnie tańczyć w takt muzyki, posiadają niezwykłe poczucie rytmu, odbierając rytmiczne drgania z podłoża oraz innych przedmiotów.

W środowisku osób słyszących bardzo często osoby niesłyszące określa się mianem „głuchoniemy" jest to mylne, nieadekwatne określenie osoby niesłyszącej, gdyż uszkodzenie narządu słuchu nie jest jednoznaczne z uszkodzeniem narządu mowy.

Nawet osoby głuche od urodzenia wydają dźwięki, które niekiedy stanowią zrozumiałe dla otoczenia odzwierciedlenie ludzkiej mowy." [6]
Niestety, większość osób słyszących – mniej lub bardziej świadomie – posługuje się terminem głuchoniemy, klasyfikując jednocześnie osoby niesłyszące do kategorii tych, które „milczą jak grób". Konsekwencją takiego przeświadczenia jest unikanie kontaktów słyszących z niesłyszącymi – zasada ta działa zresztą w obie strony. Nie musi to wynikać z niechęci jednych czy drugich wobec siebie, lecz ze zwykłej tremy przed kimś, kto nie zna języka drugiej osoby, z obawy podobnej jak przed rozmową z obcokrajowcem.

Taką właśnie osobą – a mianowicie obcokrajowcem we własnym kraju czują się Głusi. Ich język to język migowy. Większa część społeczeństwa nie ma pojęcia o jego istnieniu. Co to jest język migowy? „Klasyczny język migowy to zbiór znaków migowych wraz z własną, swoistą gramatyką. Jest to typowy język pozycyjny, w którym stosunki gramatyczne oznaczane są nie przez formy samych wyrazów, lecz za pomocą wyrazów pomocniczych, szyku i cech prozodycznych." [7] Należy pamiętać, że język migowy jest specyficzny dla danego kraju, nie jest językiem uniwersalnym, międzynarodowym.

Istnieje również taki twór jak język migany. Język migany jest to „sztucznie utworzony subkod migany języka naturalnego – forma przekazu kinestetycznego wykorzystująca znaki języka migowego i gramatykę języka narodowego, występująca zawsze w połączeniu z mową lub wyraźną artykulacją. Języki migane wykorzystywane są w wielu krajach w nauczaniu dzieci niesłyszących, jako element metody oralno – migowej." [8] Język migany uwzględnia fleksję języka polskiego, czego nie ma w języku migowym.

Często, jako uzupełnienie wypowiedzi, stosowana jest daktylografia – „dział języka migowego obejmujący alfabet palcowy oraz znaki migowe odpowiadające pojęciom liczbowym, znakom działań arytmetycznych, niektórym mianom i wyrazom jednoliterowym oraz znakom interpunkcyjnym. Alfabet palcowy, jako element daktylografii stanowi kod manualny wykorzystywany w metodzie oralno-daktylograficznej i oralno-migowej stosowane w surdopedagogice." [9]

Te wszystkie metody i działania dążące do przymuszenia Głuchych, aby mówili i słyszeli bo taka jest większość społeczeństwa tworzą tylko niepotrzebny mur i wciąż świadczą o pokutującym w naszej mentalności audyzmie.

3. Funkcje i zasady właściwego komunikowania się

„Psychologia definiuje komunikowanie się jako porozumiewanie się ludzi, którzy wchodzą ze sobą w interakcje i oddziałują na siebie nawzajem. Z kolei socjolodzy podkreślają rolę środków komunikacji masowej na kształtowanie rzeczywistości społecznej.

Proces komunikacji zasadniczo dotyczy czterech zjawisk:

1. komunikowania intra psychicznego, czyli doświadczanego wewnętrznie;

2. komunikowania interpersonalnego, czyli dotyczącego dwóch osób pozostających ze sobą w bezpośrednim kontakcie;
3. komunikowania grupowego, obejmującego porozumiewanie się członków grupy, zajmujących w tej strukturze określone pozycje;
4. komunikowania społecznego, gdzie komunikacja ma charakter interakcji między grupami lub dużymi skupiskami osób o tożsamości anonimowej.

W kontekście kontaktów międzyludzkich, przez komunikację rozumie się proces porozumiewania się jednostek, grup, instytucji w celu wymiany myśli, dzielenia się wiedzą, informacjami i ideami, nawiązywania i budowania relacji za pomocą znaków tworzonych przez słowa, gesty, dźwięki, obrazy, symbole. Systemy takich umownych znaków nazywamy kodami, a sam proces komunikacji kodowaniem i dekodowaniem informacji." [10]

„Najnowsze środki komunikowania się w dużym stopniu zmodyfikowały tradycyjne rodzaje komunikacji. Ludzie coraz rzadziej prowadzą bezpośrednie rozmowy. Wypierają je rozmaite formy komunikacji elektronicznej (poczta internetowa, komunikatory, fora, czaty, grupy dyskusyjne, itp.).

Do zaistnienia komunikacji interpersonalnej muszą istnieć 4 ogniwa:

1. Nadawca, czyli osoba, która przesyła informację.
2. Odbiorca - to osoba, do której daną informację kierujemy.
3. Kod, czyli sposób przekazania i odczytania informacji (obraz, gest, słowo, itd.).
4. Kanał, przez który przepływa informacja. Każdy kanał ma swoją określoną przepustowość i pojemność. Różna jest szybkość transmisji informacji w kanale wzrokowym a inna słuchowym czy węchowym." [11]

4. Bariery w komunikacji interpersonalnej

„Barierami komunikacyjnymi jest wszystko to, co może zakłócać porozumienie się nadawcy i odbiorcy komunikatu. Bariery mogą wynikać zarówno z błędów popełnionych przez jedną, jak i drugą stronę.

Rozróżniamy dwa rodzaje barier:
1. zewnętrzne;
2. wewnętrzne.

Do barier zewnętrznych możemy zaliczyć:
1. nieznajomość obyczajów, kultury i tradycji rozmówcy;
2. brak empatii i zrozumienia;
3. sposób wypowiadania się, który może być niezrozumiały lub irytujący dla rozmówcy;
4. stereotypy, którymi kierujemy się w ocenie naszego rozmówcy;
5. utrudnienia percepcyjne, takie jak np. złe warunki, w których prowadzimy rozmowę, hałas czy zamieszanie;

6. samopoczucie, nasz stan psychofizyczny może w znacznym stopniu wpłynąć na ocenę rozmówcy;
7. koncentrowanie się na fragmencie wypowiedzi i pomijanie jej reszty.

Bariery wewnętrzne to:
1. osądzanie i dawanie rad rozmówcy;
2. narzucanie swoich opinii;
3. krytyka;
4. skłonność do manipulacji;
5. podejmowanie decyzji za innych;
6. moralizowanie;
7. używanie żargonu, wulgaryzmów i zwrotów w innym języku.

Występowanie tych barier powoduje u rozmówcy różne stany emocjonalne, takie jak: złość, lęk, agresja, bezsilność czy frustracja. Ważne jest uświadomienie sobie istnienia tych barier i ich wpływu na komunikację." [12]

5. Wnioski

Stereotypy myślowe, które wywierają olbrzymi wpływ na mentalność wielu pokoleń bardzo utrudniają nam, słyszącym, pogodzenie się z jakąkolwiek innością. O ile jesteśmy wstanie tolerować obcokrajowca mającego problem w skomunikowaniu się z nami to trudno nam pogodzić się z faktem, że Polak nie rozumie, co do niego mówimy, a tym bardziej z tym, że my nie rozumiemy, o co jemu chodzi, gdy wymachuje nam przed nosem rękoma i na dodatek dziwi się, że my go nie rozumiemy. Trudno jest pogodzić się z odmiennością językową obywateli tego samego kraju, nawet, gdy chodzi o regionalizmy i slangi, a co dopiero zupełnie inny język.

---

1 P. Tomaszewski, „Język dzieci Głuchych – wskazówki dla edukacji szkolnej", Szkoła specjalna 3/2005, ss. 167-168

2 „Słownik współczesnego języka polskiego" tom 1 pod redakcją naukową prof. dr hab. B. Dunaj, Warszawa 2001, s. 400

3 Jak wyżej.

4 Bill, Blog Migofl, http://migofil.blogspot.com/2009/02/audyzm_5191.html, (08.02.2009 r.)

5 A. Augustynek, http://www.psychologia.net.pl/artykul.php?level=425 , (24.10.2009 r.)

6 J. Kałużny, E. Rewcio, „Osoby niesłyszące i niedosłyszące" (w) „Sprawnie dla niepełnosprawnych", pod red. A. Borowicka, I. Ramik-Mażewska, Szczecin 2008, s. 38 - 39

7 B. Szczepankowski, „Niesłyszący – Głusi – Głuchoniemi", Warszawa 1999, s. 384

8 Ibidem, s. 383

9 Ibidem, s. 378

10 Z. Nęcki, „Komunikacja międzyludzka", Kraków 1996, ss. 10-16.

11 A. Augustynek, http://www.psychologia.net.pl/artykul.php?level=425 , (24.10.2009 r.)

12 Bariery w komunikacji interpersonalnej", artykuł w ramach projektu „Wirtualne Centrum Brokeringu Edukacyjnego", http://www.wcbe.pl/komunikacja-interpersonalna-group,193.html , Łódź

PIĘĆ MITÓW O NIESŁYSZĄCYCH I JĘZYKU MIGOWYM

Materiał ten obala popularne mity na temat osób niesłyszących i języka migowego.

Artykuł Nikita Titow.

MIT nr 1
Niesłyszący czytają z ust i wszystko rozumieją.

Bardzo popularnym mitem jest to, że wystarczy mówić wyraźnie i wtedy niesłyszący odczyta z ruchu warg. Oczywiście nie chodzi o to, że niesłyszący nie potrafią odgadnąć z ruchu warg znaczenia słów, ale podstawowym środkiem komunikacji niesłyszących jest język migowy.

Jeżeli chcesz się porozumieć z niesłyszącym lepiej po prostu napisz coś na kartce lub staraj się pokazać. Jeżeli starasz się mówić głośno i wyraźnie to w większości przypadków w niczym to nie pomoże (zależy to od stopnia, w jakim twój rozmówca jest głuchy).

Wyobraź sobie, że masz założone słuchawki z głośno grającą muzyką i idziesz ulicą w obcym dla siebie kraju. Nagle podchodzi do ciebie ktoś miejscowy i mówi do ciebie w języku obcym, który znasz słabo lub w ogóle? Jak myślisz, jaki procent zrozumiesz? Nawet, jeśli znasz ten język będzie ci trudno zrozumieć całe zdania. A co powiedzieć, jeśli ten język jest zupełnie obcy? Czy to, że Twój rozmówca rusza ustami pomoże Ci w jakikolwiek sposób? Nie, ponieważ nie znasz słów które wypowiada.

Podobna sytuacja jest z osobami niesłyszącymi. Język, którym się posługują to język migowy, różni się on od języka polskiego nie tylko słowami, ale i gramatyką. Język polski jest dla niesłyszących językiem w dużej mierze obcym. Są oczywiście w stanie nauczyć się rozpoznawania słów języka polskiego, ale nie zapewni to komunikacji z nimi.

MIT nr 2
Wystarczy nauczyć się alfabetu, żeby porozumieć się z niesłyszącym.

Kolejny mit dotyczący języka migowego oraz niesłyszących. Nie jest to prawdą, ponieważ język migowy składa się nie ze słów a ze znaków, które z kolei określają rzeczy, pojęcia i zjawiska a nie słowa.

Sama znajomość liter nie zapewni, więc poprawnej komunikacji. Załóżmy, że uczysz się języka niemieckiego. Znasz już podstawowe słowa i zwroty. Jeżeli w trakcie rozmowy usłyszysz słowo *Umweltverschmutzung* nie jesteś w stanie zrozumieć tego słowa, ponieważ go nie znasz. Dlatego też przeliterowanie go również w niczym nie pomoże.

Podobnie w języku migowym przeliterowanie słowa nefrolog nie pomoże twojemu rozmówcy, jeśli wcześniej nie poznał znaczenia tego słowa. Zamiast tego trzeba byłoby opisać

w języku migowym, czym taki lekarz się zajmuje.

MIT nr 3
Język migowy to język polski, tylko że wyrażony za pomocą znaków.

Nieprawda. Język migowy oczywiście można przełożyć na język polski, ale nie oznacza to, że osoba niesłysząca myśli w języku polskim oraz, że używanie języka polskiego jest dla niej naturalne.

Taki sposób myślenia doprowadził między innymi do utworzenia systemowego języka migowego, lub jak kto woli - języka miganego. Na czym to polega? Polega to na miganiu treści korzystając z polskiej gramatyki a używając słów języka migowego (oczywiście to mocne uogólnienie, ale w skrócie to sprowadza się to do tego).

Thank you from the mountain (Dziękuję z góry),
I will talk without the garden (Będę mówił bez ogródek).

Jeśli znasz język angielski to z pewnością śmieszą cię te przykłady. Oba zdania zostały zbudowane na bazie polskich idiomów, ale z wykorzystaniem słów języka angielskiego. Naturalnie rozmówca nie zrozumie o co nam chodziło, bowiem thank you from the mountain będzie przez niego zrozumiane tak jak „dziękuję z wierzchołka góry" np. Mount Everest... natomiast I will talk without the garden - „będę mówić bez ogrodu". W żadnym przypadku nie zostanie zrozumiane to poprawnie. Do tego prowadzi używanie słów języka angielskiego do formułowania myśli w języku polskim.

Podobnie jest z językiem migowym. Zamiganie zdania „kot pije mleko" używając dla słowa pije słownikowego słowa pić prowadzi do efektu komicznego, jakoby kot pił ze szklanki. Gorszą sprawą jest zamiganie zdania „biegli sądowi zadecydowali" korzystając ze znaku biec w odniesieniu do biegłych powoduje to, że niesłyszący zrozumie, że ktoś biegł w sądzie.

Dodatkowo w języku migowym kontekst inaczej wpływa na znaki. W języku polskim słowo zamek jest jednym słowem i w zależności od kontekstu przybiera inne znaczenie.
W przypadku języka migowego istnieją różne znaki na słowo zamek (inny dla zamka w drzwiach, inny dla zamka w spodniach, inny na określenie budynku). Co za tym idzie użycie znaku zamek dotyczącego zamku w spodniach nie może być użyte w zdaniu „zepsuł mi się zamek centralny".

Gramatyka naturalnego języka migowego również jest inna i nie ma sensu formułować myśli korzystając z zasad gramatyki języka polskiego.

MIT nr 4
Komunikacja w języku migowym jest ograniczona.

Przykrym mitem dotyczącym języka migowego jest pogląd, że język migowy jest uboższy niż język werbalny. Jest to nieprawdziwa opinia, ponieważ w języku migowym możliwość przekazu jest nieograniczona. Jeżeli ktoś nie potrafi czegoś przekazać to znaczy, że musi mieć lepszy kontakt z niesłyszącymi i nauczyć się tego języka lepiej.
Język migowy posługuje się obrazami. Dlatego jeżeli nie ma znaków określających pewne działania lub zjawiska to mimo tego można je pokazać. Na przykład zdanie:
zamaszystym ruchem ściął drzewo, można przekazać z ekspresją, nawet jeśli nie znajdziemy odpowiedniego znaku na słowo zamaszysty.

Kiedy czytasz książkę w twojej głowie buduje się pewien obraz, historia. Czytając książkę nie zwracasz uwagę na słowa, nie analizujesz poszczególnych zwrotów ani też nie zastanawiasz się nad strukturą gramatyczną. Po prostu czytasz książkę. Tak samo komunikując się w języku migowym same znaki nie są tak ważne jak zbudowane przez nie obrazy.

Pochodną mitu o ograniczeniach języka migowego jest mit dotyczący osób niesłyszących. Często osoba mająca mały kontakt z osobami niesłyszącymi bezpodstawnie stwierdza, że to niesłyszący jest ograniczony, bo ‚ja się nie mogę z nim dogadać'.
Czy jest to logiczne? Absolutnie nie. Czy spotykając się z Japończykiem i natrafiając na barierę komunikacyjną stwierdziłbyś, że twój rozmówca jest mało inteligentny?

Komunikując się z osobami niesłyszącymi ktoś może zarzucić, że język migowy utrudnia przekazywanie pojęć abstrakcyjny, ponieważ nie można pokazać czegoś, czego nie widać. To oczywiście nieprawda, ponieważ równie dobrze można zarzucić językowi mówionemu. To, że niektóre rzeczy nie mają swoich bezpośrednich odpowiedników nie oznacza, że nie można ich przekazać w języku migowym.

MIT nr 5
Język migowy jest taki sam dla niesłyszących na całym świecie.

Częstym mitem powielanym przez osoby słyszące jest mylny pogląd, że osoby niesłyszące posługują się tym samym językiem migowym. Oczywiście to nie prawda. Zupełnie tak jak w przypadku osób słyszących odrębne grupy na różnych terytoriach wykształciły zupełnie inne języki.

Naturalnie z racji specyfiki języka osoba niesłysząca z Polski pewnie szybciej dogada się z osobą niesłyszącą z Chin, niż Polak z Chińczykiem.

Istnieje również międzynarodowy sposób komunikacji (International Sign) za pomocą którego niesłyszący mogą porozumiewać się na całym świecie.

SPECYFIKA KOMUNIKACJI Z OSOBAMI NIESŁYSZĄCYMI

Podczas nawiązywania kontaktu z osobą niesłyszącą należałoby zapamiętać kilka podstawowych zasad:

Kiedy rozmawiasz z osobą mającą problemy ze słuchem nie zasłaniaj twarzy.

Jeżeli podczas rozmowy obecny jest tłumacz języka migowego, patrz na osobę niesłyszącą i utrzymuj z nią kontakt wzrokowy. Zwracaj się bezpośrednio do niej, a nie do tłumacza.

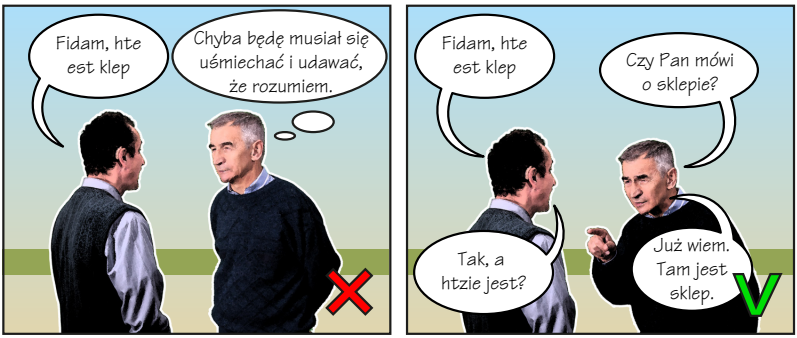

Jeżeli nie rozumiesz osoby z zaburzeniami mowy, poproś ją o powtórzenie. Jeśli to nie poskutkuje, posłuż się kartką i ołówkiem, telefonem komórkowym lub tabletem. Nawiązanie kontaktu jest ważniejsze niż sama metoda.

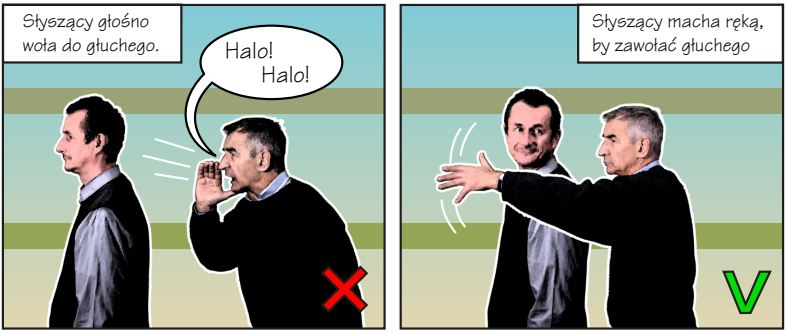

Machanie ręką wykonujemy wyłącznie ruchem pionowym dłoni w celu zwrócenia uwagi osoby znajdującej się w pewnej odległości lub stojącej bokiem do rozmówcy.

Lekkie klepnięcie w obszarze rąk lub ramion rozmówcy jest sygnałem zwrócenia uwagi. Klepnięcie w inną część ciała jest niestosowne i może prowadzić do innych reakcji niż oczekiwana. Osoba głucha klepnięta w okolicach karku może odebrać takie zachowanie za agresywne i obraźliwe.

Mów z twarzą zwróconą w kierunku rozmówcy. Cichy, dobrze oświetlony pokój jest najlepszy do skutecznej komunikacji. Jeśli stoisz przy źródle światła, np. przy oknie, i jesteś zwrócony do niego plecami, blask może spowodować, że twoja twarz będzie niewyraźna, co uniemożliwi osobie niedosłyszącej czytanie z ruchu warg.

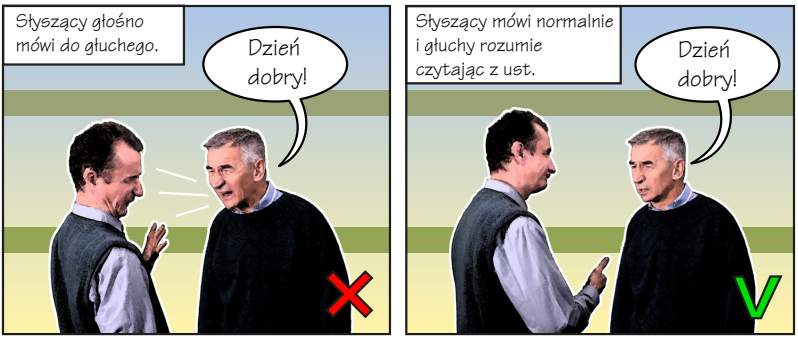

Nie musisz krzyczeć do osoby niesłyszącej lub niedosłyszącej. Jeśli osoba ta używa aparatu słuchowego, jest on na pewno dostosowany do normalnego poziomu głosu i twój krzyk będzie przez to zniekształcony.

Ponadto:

- Mów starannie i wyraźnie, ale bez przesadnego artykułowania słów; nie zwalniaj, jeśli cię o to nie proszono.
- Mów zwyczajnym tonem i postaraj się, by dobrze widać było twoje usta.
- Wspomagaj wypowiedź bogatą mimiką, naturalną gestykulacją, mową ciała.
- Stosuj przerwy przy dłuższych rozmowach.
- Formułuj krótkie i nieskomplikowane zdania.
  Nawiązanie kontaktu jest ważniejsze niż sama metoda.
- Unikaj słów obcojęzycznych oraz dialektu.
- Nie wskazuj podczas rozmowy na żadne przedmioty w trakcie wypowiadania słów (osoba głucha musi się koncentrować na ustach).
- Objaśniaj wszystkie sytuacje, które cię rozpraszają (np. telefon, gwar, pukanie do drzwi) zanim na nie zareagujesz.
- Powtórz wypowiedź, jeżeli nie została zrozumiana lub napisz najważniejsze rzeczy, pamiętając, że język polski pisany jest dla osoby niesłyszącej porównywalny z językiem obcym.
- W przypadku spotkania grupowego, gdy nie ma tłumacza języka migowego, należy wyznaczyć osobę do zapisywania wypowiedzi.
- Podczas przekazywania informacji zajmij takie miejsce, aby wszyscy cię widzieli, nie spaceruj, stój przodem.
- Posługuj się pomocami wizualnymi, np. tablicami.
- Rozpowszechniaj pisemną informację (oferty, komunikaty organizacyjne itp.).

- **Naucz się podstaw języka migowego.**

TERMINOLOGIA

Słownik terminów związanych z niepełnosprawnością słuchową:

Alfabet palcowy
Ułożony w tradycyjnym porządku zestaw znaków migowych (daktylogramów) odpowiadających poszczególnym literom. Stanowi element daktylografii.

Audyzm
Specyficzny stosunek osób słyszących do głuchych polegający na arbitralnym narzucaniu niesłyszącym swoich poglądów na ich temat i traktując niesłyszących, jako osoby o niższym poziomie intelektualnym.

Daktylografia
Dział języka migowego obejmujący alfabet palcowy oraz znaki migowe odpowiadające liczbom, działaniom arytmetycznym, czy znakom interpunkcyjnym.

Daktylogram
Znak migowy wchodzący w skład daktylografii, określający literę, liczbę, znak działania arytmetycznego lub znak interpunkcyjny.

Elementy subleksykalne
Gramatyczne części znaku migowego opisywane poprzez: układ jednej lub obu dłoni, miejsce artykulacji (usytuowanie układu dłoni względem ciała), ruch wykonywany podczas artykulacji znaku migowego, usytuowanie wnętrza dłoni (orientacja ręki), elementy niemanualne (ekspresja mimiczna).

Głuchota
Uszkodzenie słuchu w stopniu głębokim powyżej 90 decybeli uniemożliwiające rozumienie mowy wyłącznie drogą słuchową.

Głuchota kulturowa
Uszkodzenie słuchu zazwyczaj w stopniu głębokim, istniejące od urodzenia lub powstałe we wczesnym dzieciństwie, powodujące, że językiem macierzystym staje się dla dziecka język migowy a język polski jest kształtowany, jako drugi język.

Głuchy
Słowo „Głuchy" pisane dużą literą, oznacza członka określonej mniejszości językowej – osobę, dla której język migowy (w Polsce PJM) jest pierwszym i preferowanym sposobem porozumiewania się. Do tak rozumianych Głuchych mogą należeć osoby całkowicie niesłyszące, niedosłyszące, a nawet CODA (ang. Children of Deaf Adults) słyszące dzieci niesłyszących rodziców. Zazwyczaj nie zdarza się, aby dołączyły do tej społeczności osoby późno ogłuchłe.

Ideogram
Znak migowy wchodzący w skład ideografii posiadający określone znaczenie pojęciowe (odpowiadające wyrazowi lub zwrotowi). Polski język migowy liczy około 6 tysięcy znaków ideograficznych i nadal poszerza swój zasób pojęć.

Implant ślimakowy
Urządzenie elektroakustyczne, zazwyczaj składające się z trzech lub rzadziej czterech części, a których jedna jest wszczepiana operacyjnie do ucha wewnętrznego, a w niektórych wypadkach do ucha środkowego, oddziaływująca bezpośrednio na ślimak w uchu wewnętrznym. Pozostałe znajdują się na zewnątrz, zazwyczaj za uchem lub w większej obudowie, noszonej na szyi, w kieszeni lub przy pasku. W Polsce zabiegi wszczepiana implantów są stosowane od 1992 roku.

Język migowy (PJM)
Zespół środków, za pomocą, których porozumiewają się ludzie niesłyszący pomiędzy sobą, a także z ludźmi słyszącymi, spełniający strukturalną definicję języka naturalnego.

Język migany (SJM)
Sztucznie utworzona forma przekazu kinestetycznego, wykorzystująca znaki języka migowego i gramatykę języka narodowego, występującą zawsze w połączeniu z mową lub wyraźną artykulacją.

Kultura Głuchych
Termin Kultura Głuchych odnosi się do społeczności Głuchych użytkowników języka migowego i jest wyrazem poczucia tożsamości i przynależności do tej wspólnoty. Termin ten używany jest zarówno w sensie antropologicznym jak i politycznym. W aspekcie terminologicznym słowo „Głuchy" (pisane wielką literą) odnosi się do kwestii kulturowych w odróżnieniu od mającego charakter medyczny słowa "głuchy" (pisane małą literą). Na Kulturę Głuchych składa się szereg elementów: samookreślenie, jako Głuchy, poczucie wspólnoty, normy zachowania, wartości, wiedza, zwyczaje, struktura społeczna, język, sztuka, historia czy wreszcie więzy pokrewieństwa.

Niedosłuch
Uszkodzenie słuchu w stopniu lekkim (od 20 do 40 dB) lub umiarkowanym (do 70 dB) w lepszym uchu, utrudniające rozumienie mowy wyłącznie drogą słuchową.

Metoda oralna
Wykorzystuje różne drogi kontaktu z niesłyszącym prowadzące do opanowania przez niego mowy ustnej.

Osoba późno-ogłuchła
Określenie osoby, która ogłuchła na skutek wieku lub jakiegoś wypadku.

Surdopedagogika
Dział pedagogiki specjalnej zajmujący się nauczaniem i wychowaniem osób z wadami słuchu, a także ich rodzinami i otoczeniem. Ponadto obejmuje też profilaktykę, diagnostykę i poradnictwo osobom z grupy ryzyka.

Tłumacz języka migowego
Osoba słysząca lub słabo słysząca, władająca zarówno mówionym i pisanym językiem polskim jak i klasycznym językiem migowym, potrafiąca nawiązać kontakt komunikacyjny z osobą głuchą, która nie posiada zdolności odczytywania mowy z ust i nie posługuje się mowa dźwiękową.

Znak migowy
Gest posiadający znaczenie umowne w danym środowisku niesłyszących. Rozróżniamy znaki migowe daktylograficzne (daktylogramy) oznaczające poszczególne litery (czasem zestawy liter odpowiadające zgłoskom np. cz, liczebniki główne i porządkowe znaki przestankowe, znaki działań arytmetycznych, itp. oraz znaki migowe ideograficzne (ideogramy) oznaczające pojęcia.

MINI SŁOWNIK

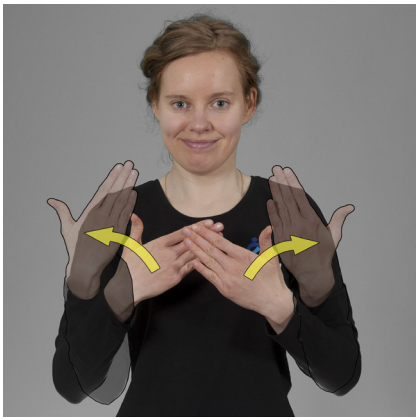

dzień

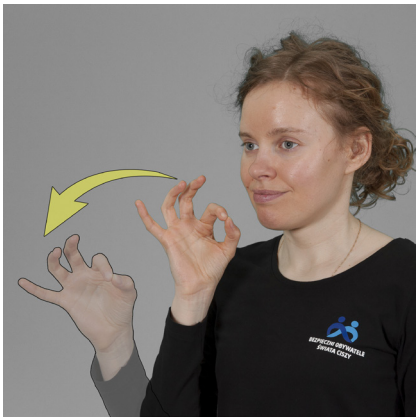

dobry

będzie

był

do

widzieć

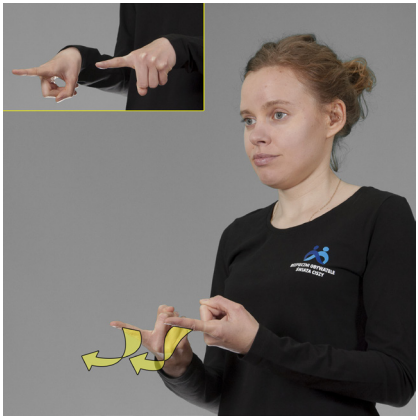

dowód

osoba

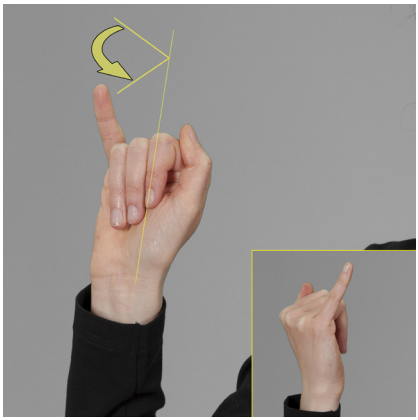

jak

głuchy / głuchoniemy

niepełnosprawny

aparat słuchowy

okulary

imię

nazwisko / nazwa

gdzie

mieszkać

kobieta

mężczyzna

mam

masz

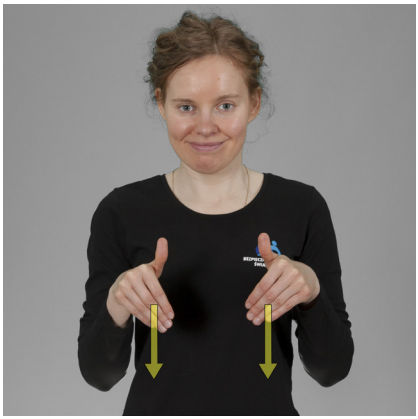

można

pisać

policja

prosić

przepraszam

dziękuję

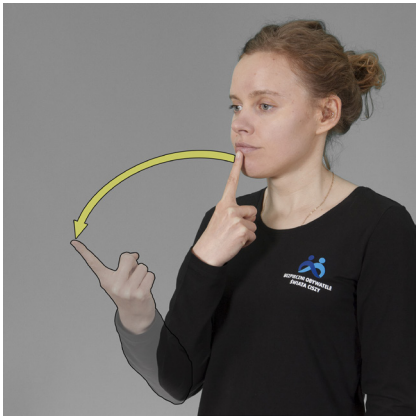

powiedz

czy

kiedy

migać

bank

komornik

Koszalin

urząd

miasto

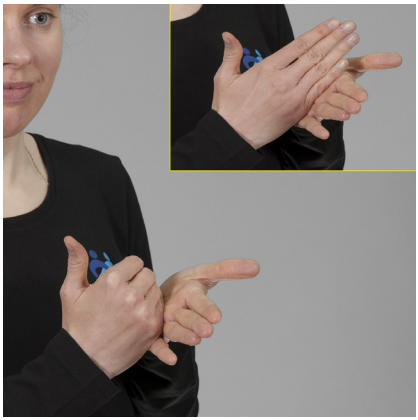

wojewódzki

zachód

Szczecin

Sławno

Stargard

szpital

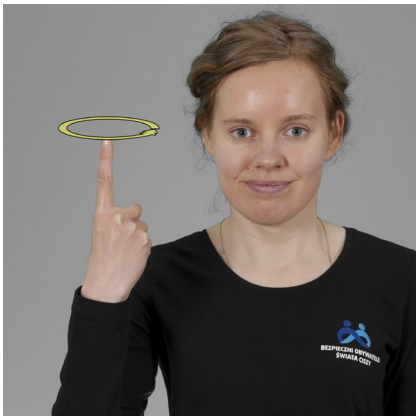

pogotowie

lekarz

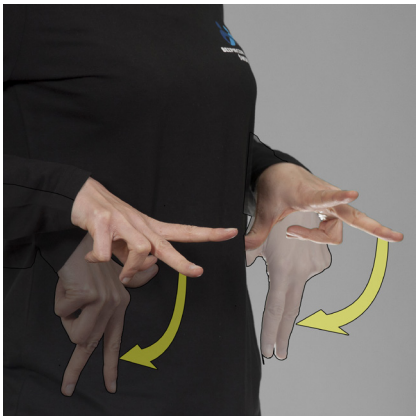

Wałcz

styczeń

luty

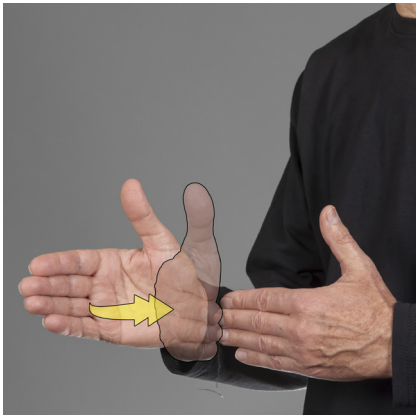

marzec

kwiecień

maj

czerwiec

lipiec

sierpień

wrzesień

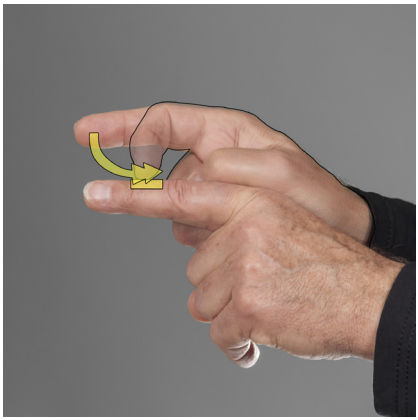

październik

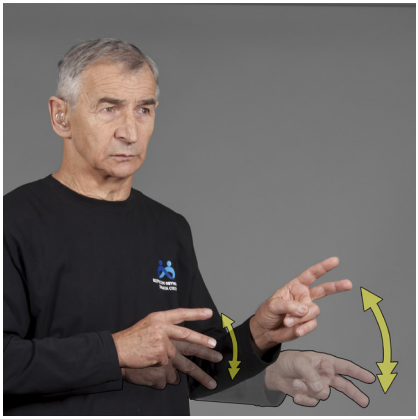

listopad

grudzień

poniedziałek

wtorek

środa

czwartek

piątek

sobota

niedziela

PRZYKŁADY KONWERSACJI TEMATYCZNYCH

Poniżej podajemy przykłady konwersacji ukazujące różnice gramatyczne między językiem polskim werbalnyma a polskim języku migowym. Kolejność zdjęć ukazuje prawidłowy szyk zdania mówionego przez osobę niesłyszącą.

PIERWSZY KONTAKT

▸ ***Policjant:*** Dzień dobry

dzień

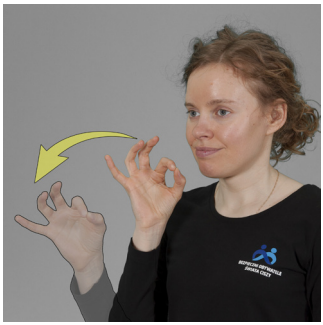

dobry

▸ ***Niesłyszący:*** Dzień dobry

dzień

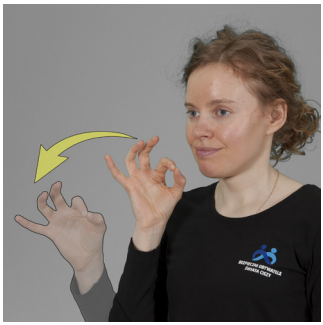

dobry

▶ ***Policjant:*** Proszę usiąść i powiedzieć imię i nazwisko.

siadać

imię

nazwisko

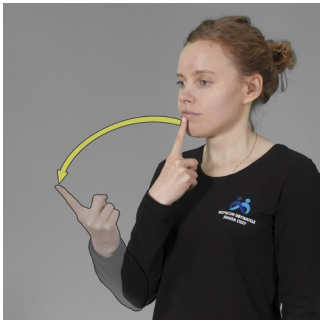

powiedz

prosić

▶ ***Niesłyszący:*** Nazywam się Jan Kot.

nazywam

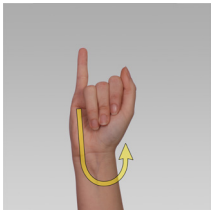

J

a

n

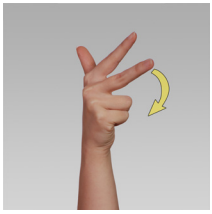

K

o

t

▸ ***Policjant:*** Czy ma Pan dowód osobisty.

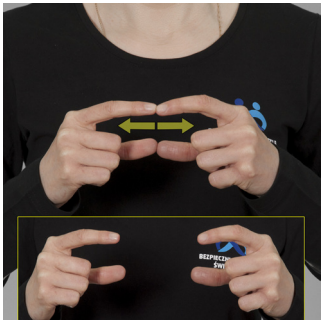

plakietka

osoba

czy

mieć / masz

▸ ***Niesłyszący:*** Tak mam. Zaraz pokażę.

mieć / mam

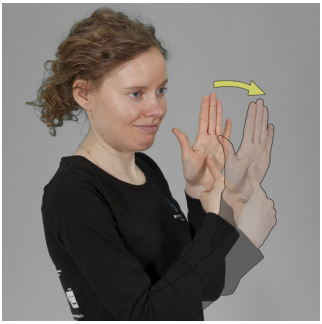

pokazać

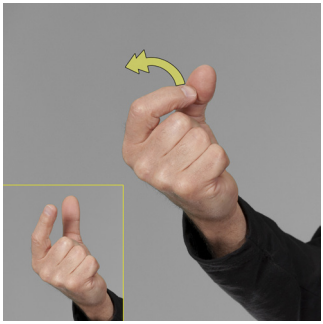

zaraz

▶ ***Policjant:*** Na jakiej ulicy Pan mieszka?

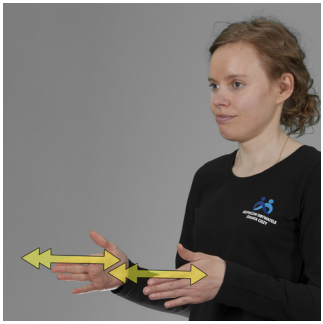

ulica

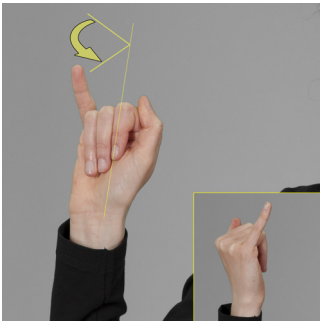

jak

mieszkać

▶ ***Niesłyszący:*** Mieszkam na ulicy 26 Kwietnia

mieszkać

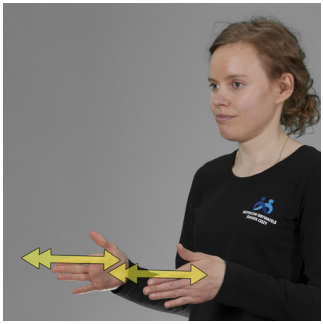

ulica

20

6

kwiecień

▶ ***Policjant:*** Jak mogę pomóc?

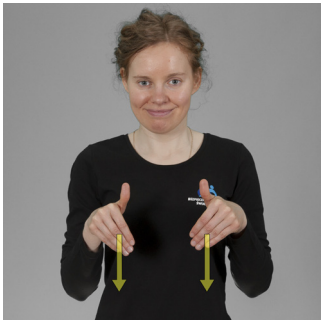

można

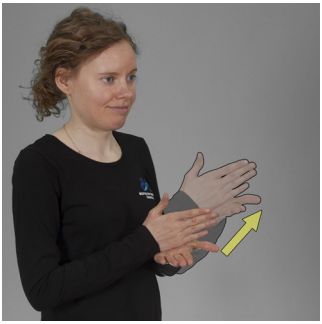

pomoc

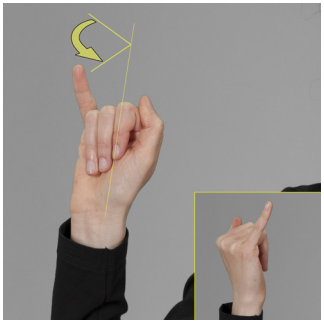

jak

WYPADEK DROGOWY

▶ ***Policjant:*** *Dzień dobry.*

dzień

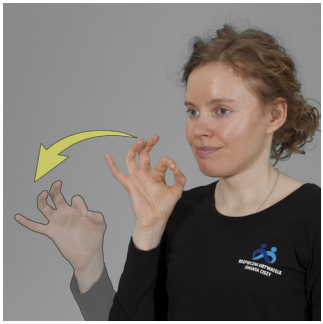

dobry

▶ ***Policjant:*** *Dzień dobry.*

dzień

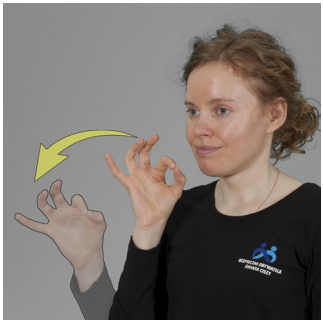

dobry

▶ ***Policjant:*** *Jestem policjantem, co się stało?*

Policja

jest

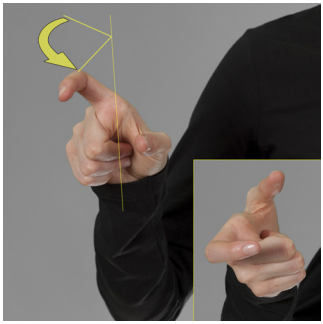

co

stało

▶ ***Niesłyszący:*** *Ja miałam zielone światło i jechałam, a Pan jechał z prawej strony i uderzył w mój samochód.*

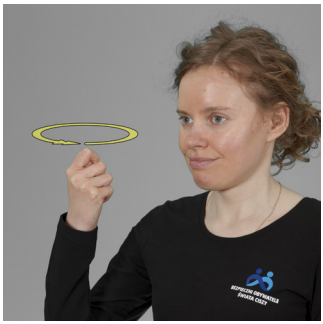

jechać

zielony

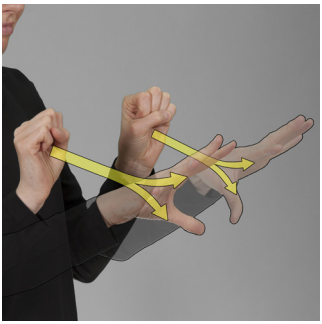

światło

było

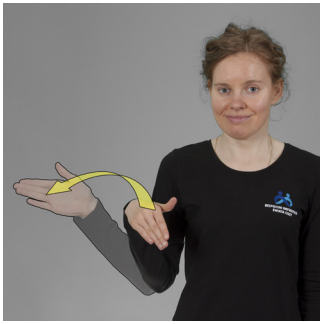

prawo

i

uderzyć

samochód

mój

▶ ***Policjant:*** *Proszę prawo jazdy, dowód rejestracyjny oraz dowód osobisty i ubezpieczenie samochodu.*

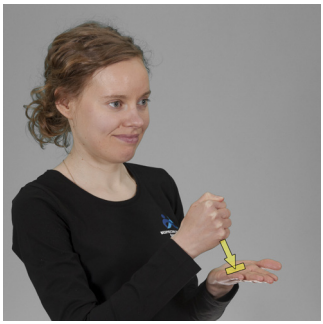

prawo

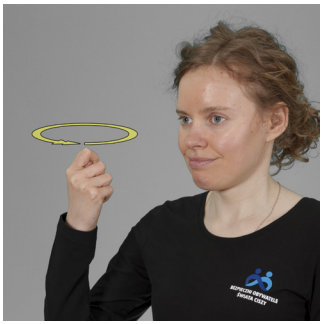

jechać

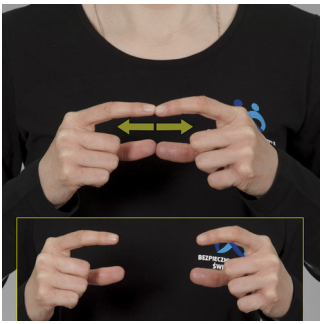

plakietka

rejestracja

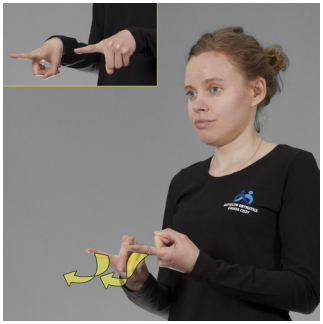

dowód

osoba

ubezpieczenie

proszę

▶ ***Policjant:*** *Co jest uszkodzone?*

zniszczone

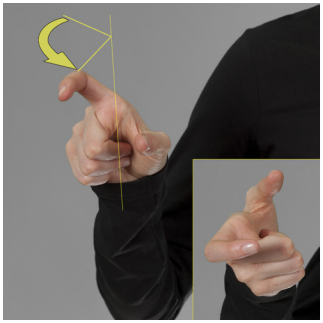

co

jest

▶ ***Niesłyszący:*** *Drzwi samochodu mają wgniecenie.*

blacha

uderzenie

drzwi

jest

▶ ***Policjant:*** *Ok, widzę. Proszę poczekać teraz muszę porozmawiać z drugim kierowcą.*

widzieć

drzwi

czekać

dwa

kierowca

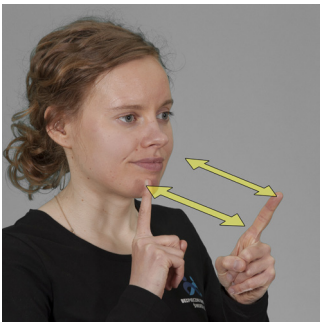

rozmawiać

▶ ***Niesłyszący:*** *Będę czekać.*

ja

czekać

▶ ***Policjant:*** Dzień dobry

dzień

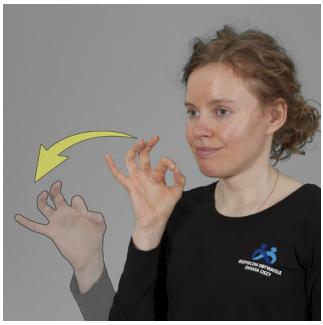

dobry

▶ ***Niesłyszący:*** Dzień dobry

dzień

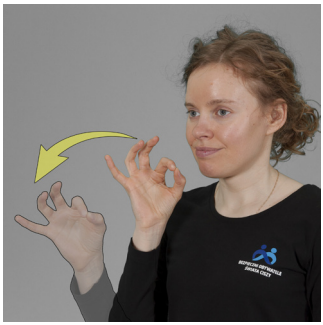

dobry

▶ ***Policjant:*** Jestem policjantem. Co się stało?

policja

jest

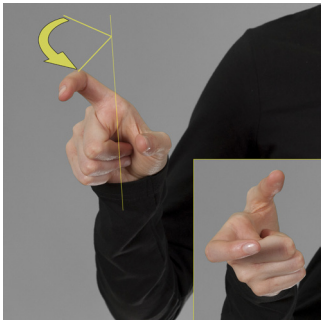

co

stało

▶ ***Niesłyszący:*** Mąż mnie pobił, on jest pijany.

pobicie

mężczyzna

małżeństwo

on

pijany

jest

▶ ***Policjant:*** Czy potrzebuje Pani pomocy lekarza? Gdzie jest teraz mąż?

lekarz

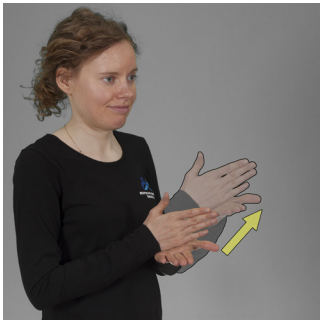

pomóc

potrzebna

mężczyzna

małżeństwo

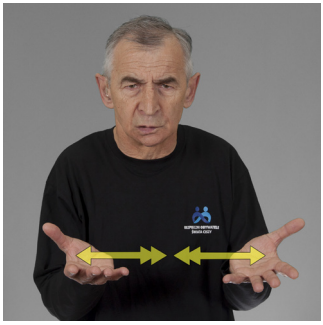

gdzie

jest

▶ ***Niesłyszący:*** Nie, mam tylko siniaki. Czuję sie dobrze.
On jest w drugim pokoju.

nie

tylko

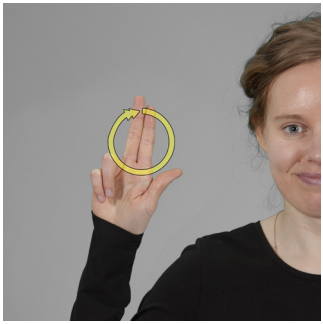

niebieski

plama

mam

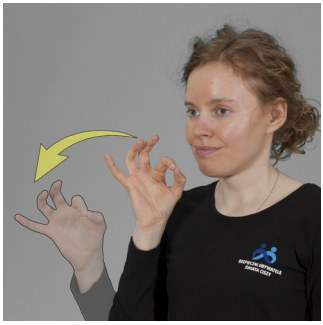

dobry

czuć

jest

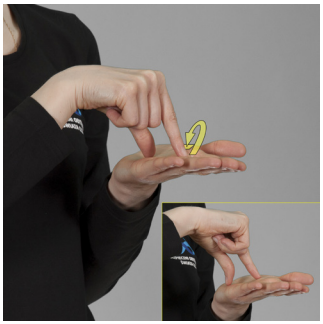

pokój

dwa

▶ ***Policjant:*** Porozmawiam z mężem.

mężczyzna

małżeństwo

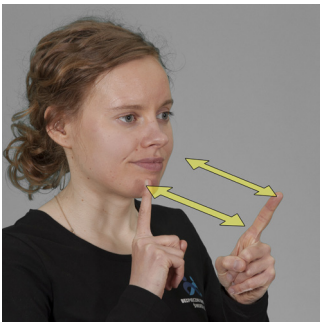

rozmowa

▶ ***Niesłyszący:*** Dobrze.

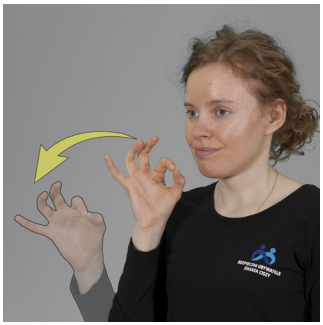

dobry

▶ ***Policjant:*** Założymy Pani niebieską kartę.

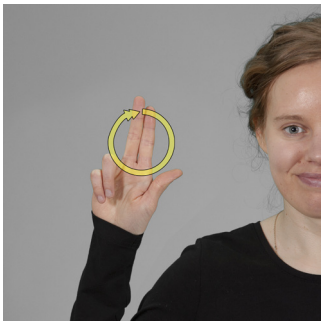

niebieski

karta

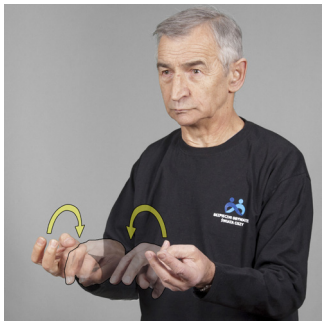

założyć

▶ ***Niesłyszący:*** Dobrze.

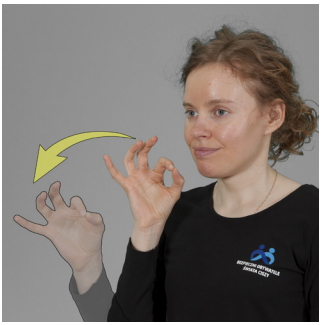

dobry

WŁAMANIE DO MIESZKANIA

▸ ***Niesłyszący:*** Dzień dobry.

dzień

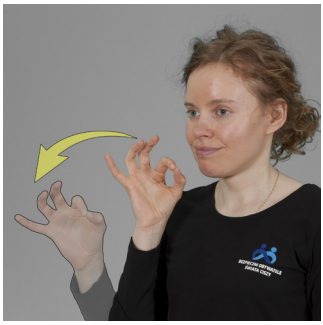

dobry

▸ ***Policjant:*** Dzień dobry.

dzień

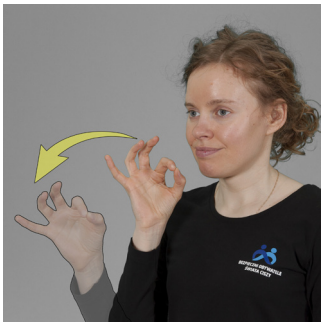

dobry

▸ ***Niesłyszący:*** Chciałbym zgłosić włamanie do mieszkania.

włamanie

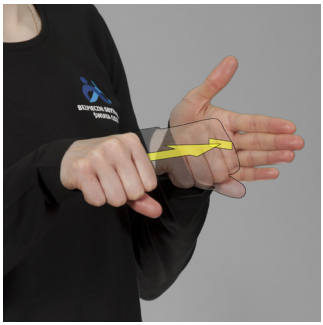

do

mieszkać

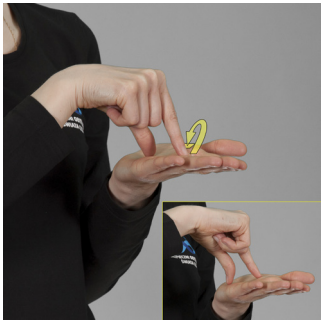

pokój

zawiadomienie

chcieć

- ***Policjant:*** Kiedy to było?

był

kiedy

▶ ***Niesłyszący:*** Dzisiaj przyszedłem do domu i zobaczyłem.

przyjść

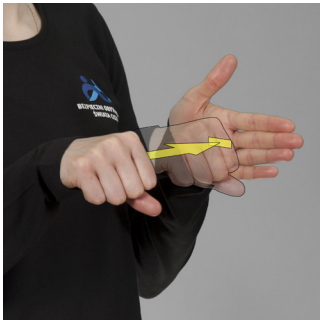

do

domu

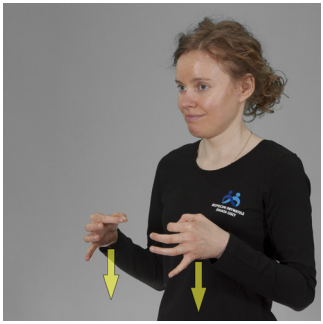

dziś

i

zobaczyć

▶ ***Policjant:*** Co Panu zginęło?

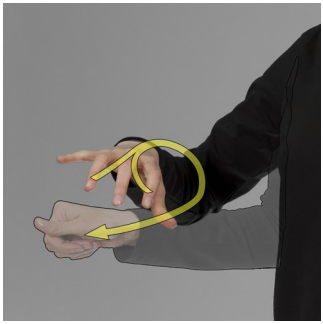

ukraść

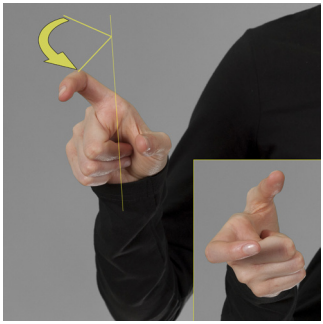

co

▶ ***Niesłyszący:*** Pieniądze, około 3.000,00 zł i złoto

pieniądze

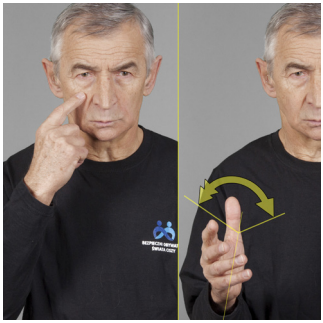

około

3

tysiąc

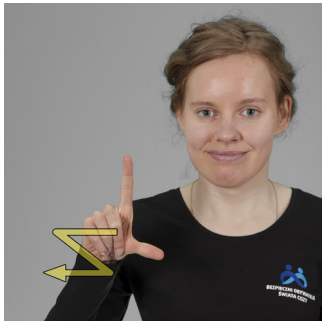

zł

i

złoto

▸ ***Policjant:*** Przyjmę zawiadomienie. Proszę dać dowód osobisty.
Proszę się uspokoić i powiedzieć, co Pan zobaczył po powrocie do domu.

zawiadomienie

przyjmę

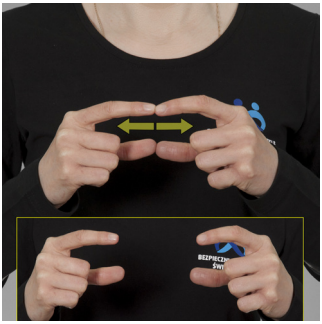

plakietka

osoba

proszę

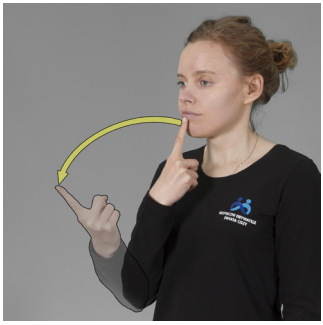

powiedz

spokój

widzieć

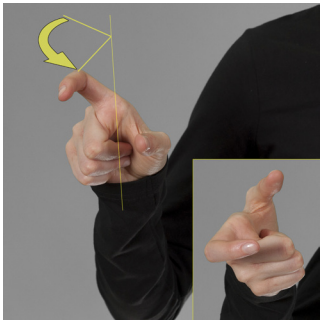

co

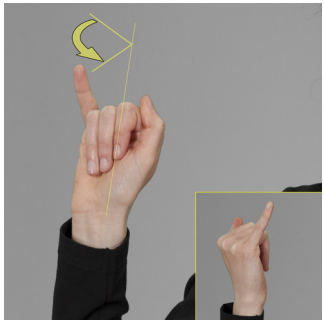

jak

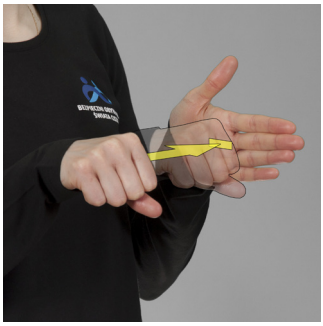

do

dom

przyszedłeś

▶ ***Niesłyszący:*** Przyszedłem do domu. Był zniszczony zamek. Wszedłem i zobaczyłem, że nie ma pieniędzy i złota.

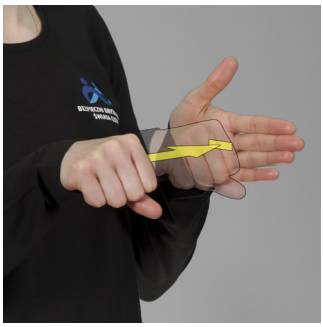

do

dom

przyszedłem

zniszczony

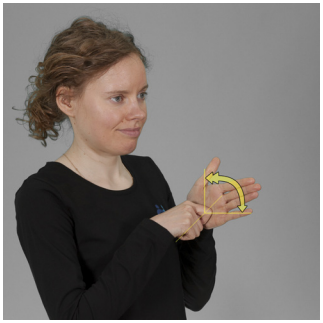

zamek

był

widzieć

pieniądze

i

złoto

nie mieć

▸ ***Policjant:*** Wszystko zapisałem. Teraz pojedziemy do Pana domu.

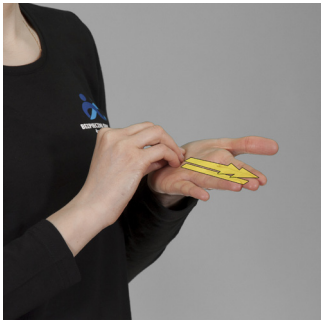

pisać

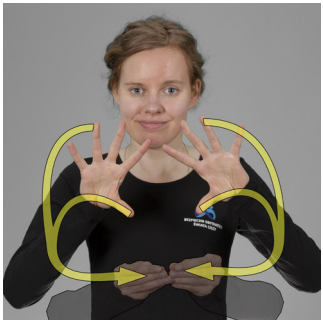

wszystko

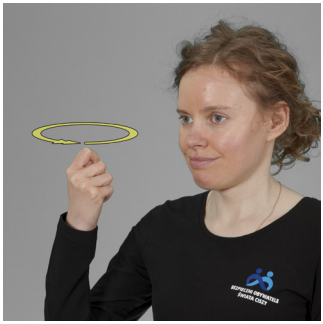

pojechać

dom

twój

ZNAKI GRAFICZNE UŻYTE W INFORMATORZE

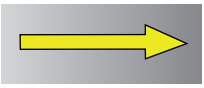

Oznaczenie kierunku i długości ruchu wykonywanego jednokrotnie.

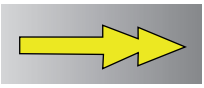

Oznaczenie kierunku i długości ruchu wykonywanego dwukrotnie. Ilość grotów określa liczbę ruchów.

Oznaczenie kierunku i długości ruchu wykonywanego jednokrotnie wraz z powrotem do pozycji wyjściowej.

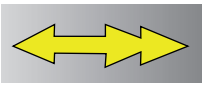

Oznaczenie kierunku i długości ruchu wykonywanego dwukrotnie wraz z powrotem do pozycji wyjściowej. Ilość grotów określa liczbę ruchów.

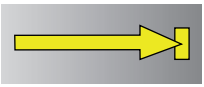

Oznaczenie kierunku i długości ruchu zakończonego dotknięciem innej części ciała. Ilość grotów określa liczbę ruchów.

Oznaczenie kierunku i długości ruchu wykonywanego z otarciem i inną część ciała. Ilość grotów określa liczbę ruchów.

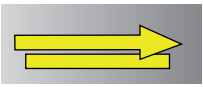

Oznaczenie kierunku i długości ruchu wykonywanego z otarciem i inną część ciała. Ilość grotów określa liczbę ruchów.

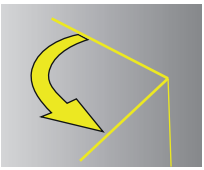

Oznaczenie ruchu obrotowego dłoni. Ilość grotów określa liczbę ruchów.

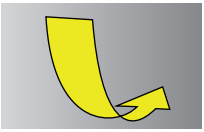

Przestrzenne oznaczenie kierunku i długości ruchu wykonywanego jednokrotnie

Oznaczenie ruchu wahadłowego wszystkimi palcami.

Symbol oznaczający ruch pocierania końcami palców.

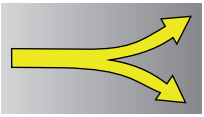

Oznaczenie kierunku i długości ruchu, w którego końcowej fazie palce rozdzielają się.

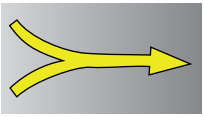

Oznaczenie kierunku i długości ruchu, w którego końcowej fazie palce łączą się ze sobą.

Kolejności odczytywania ilustracji.

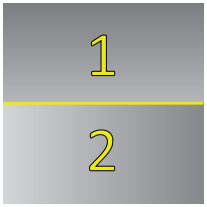

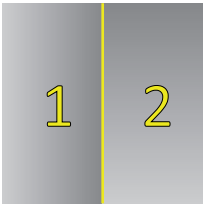

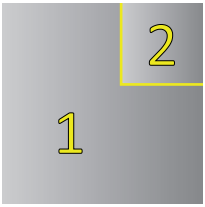

LINKI DO POPULARNYCH STRON INTERNETOWYCH POŚWIECONYCH PROBLEMATYCE OSÓB NIESŁYSZĄCYCH

Nieocenionym źródłem wiedzy na temat społeczności Głuchych i ich języka jest Internet. Oto najbardziej popularne linki do stron w sieci Web:

▸ **Oddział Zachodniopomorski Polskiego Związku Głuchych**
- www.pzg.szczecin.pl

▸ **Bezpieczni obywatele Świata Ciszy – projekt OZ PZG**
- www.bosc.pzg.szczecin.pl (jest to adres strony projektu i tu znajduje się słownik języka migowego)

▸ **Polski Związek Głuchych Zarząd Główny**
- www.pzg.org.pl

▸ **Polski Związek Głuchych Oddział Mazowiecki**
- www.pzg.warszawa.pl/index.php/konstytucja-slowniczekwyrazowtrudnych

▸ **Spread the Sing - słownik**
- www.spreadthesign.com/pl/

▸ **MIGAM „RKPK" SP. Z O.O. S.K.A - słownik**
- www.migam.org/nauka/slownik

▸ **Centrum Edukacji i Wsparcia „RES-GEST"**
- www.glusitv.pl

Oddział Zachodniopomorski Polskiego Związku Głuchych
Organizacja Pożytku Publicznego

KRS 0000043245

70-481 Szczecin; al. Woj. Polskiego 91/93;
tel. +48 91 4232675;
fax +48 91 4228286;
tel.kom 698 900 509 oraz 607 307 334

e-mail: biuro@pzg.szczecin.pl | www.pzg.szczecin.pl

GG 5492152 skype sekretatiat93

POLSKI ALFABET PALCOWY